د افغانستان د جمهوري اسلامي دولت د لوړو زده کړو د وزارت له خوا په کابل کښې په ۱۹، ۲۰ اپریل ۲۰۰۶ز د ښاغلي اجمل ختک د زوکړې د اتيايمې کاليزې په مناسبت د علمي څېړنيز سيمينار دپاره

WWW.KHOST-WEB.NET

د کابل سفر

اسرار د طورو

د چاپ حقوق يې خوندي دي

د کتاب نوم:	د کابل سفر
ليکوال:	اسرار د طورو
موبايل:	0302-8188390
کمپوزنګ:	عبدالهادي حيران
موبايل:	0345-9027648
د چاپ نېټه:	مئ ۲۰۰۶ء

www.khost-web.net

يو څو خبرې

"اسرار د طورو " د پښتو ادب يؤ داسې ښکلے نوم اؤ ترکيب دے چې يؤ خپل ځانګړے انفراديت لرى. دا ترکيب د يؤ پښتون او د کلى د تړون عجيبه ثقافتى کيفيت او معنويت لرى. اسرار په طورو او طورو په اسرار ښائسته ښکارى. دے د طورو يو علامت ګرځېدلے دے.

زما چې کله د شعرو ادب سره تعلق پيدا شو نو دا نوم د دغه وخت د اخبارونو او مجلو يو ضرورت ګرځېدلے ؤ. د دوئ شاعرى زمونږ د پاره د لارښودنې کارکولو او دوى په غېر رسمى توګه زمونږه استاذان وو. خو دا يو ډېر عجيبه اتفاق دے چې سره د يوې علاقې سره تعلق لرلو زما د دوئ سره چرته ملاقات شوے نۀ ؤ. خو چې خدائے کوله نو د اجمل خټک پحقله په کابل کښې د سيمينار په حواله په کابل پوهنتون کښې د "لوړو زده کړو د وزارت" په ګيسټ هاوس کښې مونږ دواړه د يوې کمرې ملګرى شو.

"اسرار د طورو " د يوې علمى او ادبى کورنۍ سره تعلق لرى. د هغوئ درنې ختې او پښتنى خويونو د دغې علمى کورنۍ او د مردان د پښتونولۍ يو ښکلے امتزاج درلود. هغه ماته ډېر دور انديش، زيرک او د سړې سينې څښتن او قدرمن مشر ښکاره شو.

زه هم په سکول کښې څوارلس کاله استاذ پاتې شوے يم او کله چې ماته دا پته ولګېده چې دوئ په سکول سائيډ باندې

پرنسپل پاتې شوے دے نو په ما د دوئ د شخصيت د جلالي رغوني نور خوف او يره هم خوره شوه. خو د دې جلالي رغونې ځښتن شخصيت چې به کله خبرې کولې نو ټول به جمال جمال ؤ.

اسرار صاحب ډېر پرهېزګاره سړے دے. پخپل وخت نمونځونه او نفلونه به ئې کول.

مونږ چې به کله ستړی ستومانه د ماښام د ډوډۍ خوړلو نه وروستو په کټونو کښې پرېوتو نو زۀ به ډېر زر اودۀ شوم او اسرار صاحب به رانه داسې ويښ پاتې شو. د اسرار صاحب دا عادت ؤ چې هغوئ له به په ملاسته کښې د يو اوږد ګپ نه پس خوب ورتللو او ما به لا سر لګولے نۀ ؤ چې په خړېدو به شوم. زۀ په دې ډېر خفه يم چې ما د اسرار صاحب د خوب د راتللو د دغه خراماني انداز غوښتنې پوره نکړے شوې.

اسرار صاحب کښې يو کمال دا هم ؤ چې هغوئ به د يو منظر يا ماحول نه متاثره شو نو ډېر زر به ئې خپل دغه ښائسته جذبات د يو تخليق په شکل کښې مربوط کړل او مونږ ته به ئې واؤرول. زمونږ د ټولو ملګرو په مينځ کښې به اکثر د اجمل خټک په خواهش مشاعرې کېدې.

تر کومه حده چې د اسرار صاحب په دې کوچنۍ سفرنامه کښې د واقعاتو، حالاتو او لمحاتو په ليک کښې د قېدولو خبره ده نو دا د اختصار باوجود د تفصيل عجيبه ښائست لري. ژبه ئې د يوسف زۍ لهجې د خوږلت او عام فهمۍ سره سره د مردان ادبي زرخېزۍ او د شنو

شنو فصلونو نظر خېژي. هم لرې چرته چرته پکښې د نظم ګڼون د سفرنامې د بيان په شوخۍ کښې نور خوند هم پيدا کوي.

د اسرار صاحب د ځنو القابو نه د هغوئ د ژور نفسياتي بصيرت تصديق هم کېږي او په خصوصي توګه ئې چې زما په باره کښې په يو نظم کښې کوم حقيقت څرګند کړے دے هغه زما د "اندرون" يوه ښکلې تصوير کشي ده او زه تصديق کوم چې دا زما په حقله يوه تاريخي رائې ده.

په دې نظم کښې چې هغوی ما سره د مينې او محبت د کوم نسبت اظهار کړے دے نو ماته د خپل يو ورک همدرد پته ولګېده چې دا څوک دے؟ او هغه ماته معلومه شوه چې دا ګوندې "اسرار د طورو" دے. لکه څنګه چې ما په دې شعر کښې پوښتلے دے:

چې ډېر ډېر مې قدروی په خپل صحبت کښې
غم شريک مې څوک پيدا شولو په دشت کښې
چې حالونه مو يو بل باندې ښکاره دی
ډېر خويونه د ائينو دی محبت کښې

ډاکټر پرويز مهجور خوېشکے
۱۵ مئ ۲۰۰۶ء

بسم الله الرحمٰن الرحيم

د افغانستان د لوړو زده کړو د وزارت له خوا د پیاوړی لیکوال او نومیالی شاعر اجمل ختک د زوکړې د اتیایمې کالیزې علمی څېړنیز سیمینار د اپرېل ۲۰۰۲ء په ۱۹ او ۲۰ تاریخ په کابل کښې اوشو. د افغانستان د اساسی قانون له مخې دولت به د علم، فرهنګ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغېزمن پروګرامونه جوړوی او په دې ټولو برخو کښې به علمی څېړنې هڅوی او ملاتړ به ئې کوی.

ماته د اپرېل په اولنۍ هفته کښې ستر اجمل ختک صېب ټیلیفون وکړو چې تهٔ به مونږ سره د کابل سیمینار ته لاړ شې؟ ما فکر وکړو چې اجمل ختک د پښتون قوم د ازادۍ او سوکالۍ د پاره بې دریغه قربانۍ ورکړې دی. نن د افغانستان حالات ښهٔ نهٔ دی. ولې بیا هم په علمی او ادبی سنګر د پیاوړی اجمل ختک د کار قدر کوی نو زهٔ کهٔ هر څو د بائی پاس اپرېشن چپو وهلے یم د ختک صېب په قافله کښې به ځم. هغوئ ماته په یۆ ټاکلی سرخط د مقالې لیکلو دعوت هم راکړو. بیا د ختک صېب ځوی ایمل خان ختک ما سره په فون تماس ونیوو. په ۱۲ اپرېل ۲۰۰۲ء مې خپل پاسپورټ ایمل خان ته ورکړو. مقاله مې د اجمل ختک صېب په شخصیت ولیکله.

✵

په ۱۷ اپرېل ۲۰۰۶ء د ګل په ورځ د سحر اوۀ بجې د سپین جومات پېښور په خوا کښې د ټولو ملګرو جمع کېدل وو. ما په راحت اباد کښې منن[1] دی کره شپه وکړه. او بیا سحر اوۀ بجو له اشرف علی په خپل ګاډی کښې سپین جومات ته ورسولم. سعدیه بی بی، اطهر علی او منن راسره هم وو.

ګران سیف الرحمٰن سلیم د ګلوزو (پېښور) نه راغلے ؤ. د ۷۲ کالو دا ځوان زلمے بوډا د پښتو ممتاز شاعر دے. ګران طاهر افریدے راغلے ؤ چې د بوړه ایف ار د میر اکبر خان ځوی دے. د جرس مدیر پاتې دے او ځانګړے افسانه نګار دے. سفرنامې ئې هم چاپ دی. ډېر ښۀ سړے دے. هغه د کراچۍ نه راغلے ؤ.

څلورم ملګرے شوکت شرار صېب انجینئر ؤ چې د سوات مینګورې نه راغلے ؤ. پنځم زۀ اسرار د طورو وم. په سروبۍ کښې روک شوے ووم خو بیا راته ښاغلی انورزېب مانېروال رایاد کړل چې تۀ موجود ئې. ایمل خان هم راورسېد. کوچ تیار ؤ. بېګونه سمبال شو. پاسپورټونه ایمل خان راکړل. کوچ د اسلامیه کالج د ګېټ مخې ته د درې پروفیسرانو اباسین یوسفزی، پروېز مهجور او ډاکټر یاسین اقبال په انتظار کښې ودرېدۀ. دوئ پاؤ کم اتۀ بجې راورسېدل او د پاکستانی افسرانو روایت ئې قائم وساتۀ.

---

[1] زما ماشوم نمسے.

پروفیسر اباسین یوسفزے د خانپور ادینزو (دیر) د برادرخان ملک ځوی دے. قابل استاد ، شاعر او کمپیئر دے. د هر چا خوښ دے. په ټی وی ئې دنیا وینی او مینه ورسره کوی.

پروفېسر ډاکټر مهجور د پښتو اکېډمی پېښور غړے دے. د خویشکو (نوښار) د زرین خان ځوی دے. محقق دے. صوفی شاعر دے. نیک انسان دے.

ډاکټر یاسین اقبال د تولاندۍ (صوابی) د پرنسپل محمد یعقوب خان قابل ځوی دے. پی ایچ ډی ئې د سائنس په یوه شعبه کښې کړې ده. په میټریل انجینئرنګ کښې مهارت لری. د پښتو شاعر دے. په قام مئین دے. زما د ځوانی مرګ خورئی اشفاق د لوبو دا ملګرے ماته خپل خورئے ښکاری.

مونږ لس تنه په فلائنګ کوچ کښې طورخم ته ورسېدو. پاسپورټونه او بېګونه وکتے شول. یو صاحب چائے راکړې او په افغانستان وردننه شو.

✵

کلونه اوشو چې افغانستان د اور په لمبو سوزی او د هېواد مادی او معنوی وجود ئې په غم اخته کړے دے. ځوانان مړۀ، ودانۍ لوټې لوټې او مال حال تالا ترغه شو. که خارجی خواخوږی وو که وطن وال جنګیالی وو. د جهاد په نوم راغلی دوستان وو خو هېواد ئې برباد او قبیلې ئې بې کوره کړې. او بیا د مذهب په نوم وطن لا زیات کړون ولید. بیا نو په خارج کښې ناستو افغانانو لیکوالو

دنیا ته خپل فریاد ورسوو. په امریکا ، ناروے، جرمنی، پېښور او کوئټه کښې د افغانانو اخبارونه، مجلې او کتابونه چاپېدل چې د افغانستان دننه پس جنگی واکمنی ئې دنیا ته ښکاره کړه. او نن په افغانستان کښې د سوزېدلی گلستان د بیا ابادولو کوشش په جمهوری طریقه کېږی. په دغه هېواد کښې انتخابات شوی دی. د قامی جرگې وکیلانو په ووټ وزیران ټاکلی دی. صدر حامد کرزئی قابل او قامی غړی د ځان صلاح کار کړی دی. د پوهاند سید امیرشاه حسن یار غوندې تکړه عالم ته ئې د لوړو زده کړو د وزارت دنده په غاړه کړې ده. او د پښتو ژبې ستر محقق، نقاد او عالم زلمے هېوادمل ئې د مطالعاتی چارو صلاح کار ټاکلے دے. د دې دپاره چې په جنگ زپلی وطن کښې د زده کړې عمل ته په تُندۍ وده ورکړی. په دې ضمن کښې په مختلفو علمی، ادبی او سائنسی موضوعاتو د علمی څېړنې سیمینارونه کېږی او نوے مترقی اسلامی جمهوری افغانستان جوړېږی.

مونږ چې د طورخم په مقام افغانستان ته دننه شو نو وموليدل چې د دواړو غاړو نه خلق پاکستان او افغانستان ته ځی راځی. مونږ سره د افغانستان مامورینو په رَښه ټنډه پخېر راغلاست وکړو. په نیاز ئې چائے راکړې. د سرحد مسئول په خوږو خبرو ونمانځلو او په درناوی ئې د جلال اباد په لور په دوه کوچونو کښې رخصت کړو.

د ننګرهار والی طورخم ته زمونږ مخې ته خپل استازے رالیږلے ؤ. په جلال اباد کښې د قبائلی چارو رئیس محترم شاه پور خان صیب زمونږ استقبال وکړو. دغلته سفارتکار بابری صیب هم ؤ. غالباً د افغانستان په وخت یوه بجه د جلال اباد په ښار کښې مونږ ډوډۍ وخوړه، د ماسپښین مونځ مو وکړو او بیا ګاډو ته وختو. رئیس صیب راسره ؤ.

په جلال اباد کښې د حضرت باچاخان} مزار دے. مونږ ټولو هلته حاضری وکړه. یو قاری د کلام پاک تلاوت وکړو. بیا مو د بابا}دپاره د مغفرت دعا وکړه. د بابا}د مزار عمارت مرمت او ارائش غواړی. دلته د بابا}په نوم یوه لیسه جوړول پکار دی چې ورو ورو د پوهنتون درجې ته ورسی. دا کار په لره پښتونخوا کښې د بابا}د شتمنو عقیدتمندانو د وَسْ خبره ده. د هغوئ په ډله کښې داسې جاګیردار او سرمایه دار شته چې د افغانستان د زده کړو د وزارت سره تماس ونیسی او د باچاخان} په نوم د هلکانو او جینکو دپاره یوه لیسه جوړه کړی. د باچاخان}په مزار شېرمحمد نومې یؤ څوکیدار مقرر ؤ. باچاخان}د ازادۍ مجاهد ؤ، مصلح ؤ، د صبر جنګ ئې کولو، د تشدد خلاف ؤ او دیندار پښتون مسلمان ؤ.

وړاندې د افغانستان د نوموړی شاعر استاذ ګل پاچا الفت} قبر ؤ. د ګل پاچا الفت} د پلار نوم میرسید باچا ؤ. مونږ د استاد الفت} په مزار په جمع فاتحه وکړه. ګل پاچا الفت} یؤ خندان ظریف طبع او د سمندر تل ته رسېدونکے ذهین انسان ؤ. زړۀ ئې د مینې ډک ؤ. نظم او نثر دواړه ئې ښکلی وو. بې کینې سړے ؤ. په خوئی خصلت او لفظونو کښې ئې ښکلا وه. الله پاک دې ورله مرتبې اوچتې کړی. دلته رئیس صیب پاتې شو او

مونږ وړاندې لاړو. په جلال اباد کښې د ننګرهار د قومي ټي وي نه ښاغلے نصير احمد صافي زمونږ ځينو ملګرو سره په اختصار خبرې وکړې او زمونږ عکسونه ئې واخستل. ما د ټي وي د نمائنده د يؤ سوال په جواب کښې ووئيل:

" زۀ محسوسؤم چې په خپل کور کښې ګرځم. مونږ د پېښور او مردان د سيمې پښتانۀ د کابل د درياب او د اباسين اوبۀ څښو او د دې دريابونو په اوبو خپلې زمکې اوبۀ کوو. زمونږ ژبه، نسل، کلتور او دين يؤ دے. مونږ د يؤ بل ورونړه يو. نو دا وطن راته خپل کور ښکاري. "

هم دا ډول خبرې سليم راز او سيف الرحمٰن سليم هم وکړې. عموماً زمونږ د ټولو دغه ډول تاثرات وو. په جلال اباد کښې د پوهنځي يؤ استاد ته ما خپل دوه کتابونه ورکړل.

اوس مونږ سروبي ته په درينجکو روان شو. ما خپل يؤ لاس په سينه کلک ايښے ؤ او په بل مې وړاندينے سيټ کلک نيولے ؤ. ما سره د خپلې شلېدلې سينې غم ؤ خو چاته مې اظهار نۀ کوؤ. د غرونو سيل زما فکر ته مېدان فراخ کړے ؤ. چې سروبي ته ورسېدو نو څلورنيمې بجې وې. دلته مو اودس وکړو. بيا مو د مازيګر مونځ وکړو او شنې چائې مو نوش کړې. او بيا فلائنګ کوچ ته اوختو. مونږ ټول لس تنه وو. زما نه په شمېر کښې ځان ورک شوے ؤ. انور زېب انجينئر خبر کړم چې تۀ خو دا دے موجود ئې. او د خندا يوه لطيفه ئې مېندۀ کړه. اوس مونږ د لَته بَند په لاره روان شو. دا لاره

که سړک ؤ ! د ټېنک یا بلډوزر دپاره خو بده نۀ وه خو د ژوبل افغانستان په غاړو غرونو کښې د اسلام اباد د سړکونو توقع هم لېونتوب دے. دا کوږ ووږ سړک هم دم غنیمت ؤ. ما د ډرائیور نه تپوس اوکړو:

"باچا ستا نوم څۀ دے؟ "

وئیل ئې "خان زاده ".

ما وے "خان زاده تۀ خو زمونږ د مردان ژبه وائې ".

"صېب زۀ ډېره موده په مردان کښې ووم ".

" مردان کښې دې څۀ کار کولو ؟. "

" صېب ما به ټرک چلولو. کراچۍ پورې به تلم. ډېره موده مې خان زاده خان له غنم راوړل. دا ډېر ښۀ خلق وو. مزدوری به ئې په وخت راکوله او ډوډۍ به ئې هم راکوله ".

"خان زاده ! دا چې مونږ ئې په جلال اباد کښې زیارت وکړو دا بابا تا لیدلے ؤ؟ "

" او صېب دا خان ډېر نر سړے ؤ. ما ئې جنازه هم لیدلې وه. د ډاکټر نجیب زمانه وه "

"خان زاده ! دا طالبان څوک وو؟ "

" صېب والله دا خو رقم رقم خلق وو. په دوئ کښې د دې خاؤرې فرزندان وو. خفه کېږه مۀ. ستاسو د خاؤرې پښتانۀ پکښې وو. پنجابیان، ایرانیان او عرب پکښې وو. او نور خلق وو ".

د لَته بند لار مونږ وار بې واره په لتو وهلو. د انور زېب نرۍ ملا خو دړدونه کول. دا ځوان سړے د ملا دړد بیا روستو هم ډېر په عذاب کړے ؤ. تبې نیولے ؤ.

زمونږ ډرائیور ډېر په هُنر او چابک دستۍ فلائنګ کوچ زغلولو. د ماښام مونځ به مونږ په بت خاک کښې کوو. په لار کښې ملا عمر کلے راغے. دلته د چینار د ونې لاندې د پلاستک په کرسو کښېناستو. قهوه نوشِ جان شوه. دا یؤ ښکلے ځائے ؤ. چینې پکښې وې. په بت خاک کښې مو د ماښام مونځ وکړو. نو د بګرامۍ په اولسوالۍ ورغلو. او د بجلو په پړق پړوق کښې د موټرو په ګورم کښې د افغانستان په مرکزی ښار کابل وردننه شو. د کابل ښار غوړېدلے ګلزار ؤ. ښکته هم رڼاګانې وې او ګېرچاپېر په غرونو هم برقی چراغونه ځلېدل. اتۀ بجې د ماسخوتن مونږ د کابل افغانستان د عالی تحصیلاتو مرکز ته ورسېدو.

دلته محترم پروفیسر صابر خویشکی مُعینِ وزارتِ تحصیلاتِ عالی او رئیس د لیلیه (مهمان خانې) مونږ ته په مینه او محبت پخېر راغلاست ووئیل او د اوسېدلو د پاره ئې کمرې راکړې. زۀ او ګران ډاکټر مهجور صبب د خویشکو (نوښار) چې د پښتو اکېډمۍ پېښور پروفیسر دے په یوه کوټګۍ کښې راغلو. دې کوټګۍ کښې د ضرورت فرنیچر ؤ او ورسره جُخت تشناب هم ؤ.

د کابل هوا خوږه او رُوح افزا وه. مونږ غسل اوکړو مونځ مو اوکړو ، ډوډۍ مو اوخوړه او بیا اودۀ شو.

په ۱۸ اپریل ۲۰۰۲ء زۀ وختی ویښ شوم. د مانځۀ نه پس ناست ووم فکر اوړے ووم " دا په تېرو شلو پنځه ویشتو کلونو کښې په افغانانو څۀ تېر شول. مرګونه، لوټ، تالان، هجرت، د ابادو منزلونو او کورونو ورانول، نړؤل، سوزؤل. د پوهنځیو، لیسو او پوهنتونونو بندول او ورانئول. د سپینو، تورو او غنم رنګه خارجیانو د دې غریب او ښکلی وطن په جمال اور لګؤل د ستم ګری یوه خونړی کیسه ده.

خو نن د افغانستان د بیا ابادولو هڅې کېږی. د نوی حکومت په جوړېدو تعلیمی اداری په غزېدو دی. په دغه تعلیمی ادارو کښې په مجموعی ډول د زده کړې کوونکو شمېر په زرګونو دے. یوازې د کابل په پوهنتون کښې د محصلینو شمېره شپږو زرو هلکانو او جینکو ته نزدې شوې ده. د څلور سوو نه زیات استاذان پکښې کار کوی. دا تعلیمی زیار جاری دے. په هرات، کندهار، بلخ، تخار، ننګرهار، خوست، جوزجان، بدخشان، کندوز، سمنګان او فاریاب کښې تعلیمی هلې ځلې روانې دی. دولت سره د پیسو پنګه کمه ده. د عمارتونو کار اټال دے. وران کورونه کنډر کنډر عمارتونه بیا جوړول غواړی. د امنیت مسئله هم ده. ما فکر کولو چې که افغانان یؤ ځل بیا په مینه او محبت یؤ بل ته غاړه ورکړی، د تورو، سپینو او غنم رنګه خارجیانو نه ځان اوساتی، ټولې قبیلې یوه جرګه یؤ ملت شی نو ډېر زر به دا ژوبل شوے ملک اباد شی. پرونے غم هېرول او د سبا فکر کول دی.

په ۱۸ اپرېل ۲۰۰۶ء د مازیګر شپږ بجې ګاډی راغلۀ او مونږ د حفاظتی مامورینو په شرکت د کابل د ښار انټرکانټی نینټل هوټل ته لاړو. ګران اجمل خټک او ډاکټر خورشید عالم په دغه هوټل کښې وو. ډاکټر راج ولی شاه خټک هم په خپل امتیازی مزاج د "لټه بَند " د لټُو نه ځان بچ کړے ؤ. سلیم راز د طبقاتی ټولنې د امتیازاتو نه پخوا هم ګیله من ؤ او نن هم دے. ما سره د خپلې شلېدلې سینې فکر ؤ. خو د اجمل خټک ضُعف او ناروغتیا لا زیات فکرمند کړے ووم. او په دې خبره بې انتها خوشحاله ووم چې د افغانستان دولت او د لوړو زده کړو وزارت په دولتی سطح د پښتون قوم د بې جوړې انقلابی شاعر او ممتاز نثرنګار د علمی او ادبی خدماتو قدر کوی او د پوهنځو او پوهنتون طالب علمان د هغۀ د علم او فکر او فن ځنې استفاده کوی.

د انټرکانټی ننټل په ډیوډۍ (Lobby) کښې ښاغلے اعتماد خان هم موجود ؤ. د اټک پټرولیم لمیټډ دا کنټری ریپریزینټیټیو د اجمل خټک ملاقات له راغلے ؤ. دا صاحب په کابل کښې ملازمت کوی. دلته یؤ زلمے هلک ؤ چې د هغۀ مور شاعره وه. د خټک صېب ملاقات له ئې ځوی رالېږلے ؤ. خټک صېب هغه پېژنده. نوم ئې زما نه هېر دے. خټک صېب د ډاکټر خورشید عالم د قربانۍ، د هغۀ د جدوجهد او د سلیم راز د هلک وانۍ د جوش یوه واقعه بیان کړه. د کراچۍ په هفته وار اخبار کښې چا "حیاناک " د باچاخان} خلاف یؤ ازاری بیان ورکړے ؤ. سلیم راز

د اخبار دفتر ته د ملګرو سره لاړ او د باچاخان}په عزت ئې ننګ اوکړو. هغه بیان باز توبه ګار شو او په خپل پُوچ بیان ئې د ستومانۍ اظهار هم په دغه اخبار کښې چاپ کړو.

✵

دغلته مونږ وار په وار خپل شعرونه واؤرول. د انټرکانټ دغه لابی به زمونږ دا مشاعره او د ځنې شاعرانو لطیفې یادې ساتی. خټک صېب دې شعرونو ته یؤ دَمْ تازه شو:

تا چې زلفې راخورې کړې زړۀ مې خور شو
سودائی دې کړم د سوده مې زړۀ تور شو
ما ودان کابل په خوب کښې دے لیدلے
که تالا پکښې زما د کاکا[1] کور شو

(اسرار د طورو)

په دغه مشاعره کښې د سیف الرحمٰن سلیم غزل بوډاګانو کښې ځوانی پیدا کړه او د سلیم راز د یؤ شعر مصرع خو سمه د کابل د مېږو مربه وه:

"زما خپله تجربه ده"

---

[1] په کابل کښې چې کله لوټ تالان ؤ نو د سابق قاضی القضاة محمد امین خوګیانی} کور او کُتب خانه پکښې هم تالا ترغه شول.

سلیم راز د رڼا په طلب کښې هم د خپل خیالی چراغ نه علاوه بل چراغ پسې نۀ ځی. ځنې صوفیان خو نۀ په دېر وی او نۀ په حرم. بس په رڼا مئین وی.

اباسین د عام و خاص خوښ شخصیت دے. او په هره موقع د خپل تخلص حق ادا کوی. ډاکټر یاسین، ډاکټر خورشید عالم او طاهر افریدی د یورپ خبرې کولې. او اباسین د "یاد ساته" په غزل کښې د نوابِ دیر هغه دیر په اباسین لاهو کړو. د لطیفه ګویۍ په حقله زما رائې دا ده چې د یؤ ادیب او تعلیم یافته پښتون په ژبه خوارۀ پاستۀ الفاظ راتلل ښه خبره ده. بیا پروفېسر خو زۀ Abbot ګڼم. نو د دوئ په ژبه پاکیزه لفظونه ډېر ښۀ لګی.

په ۱۹ اپرېل ۲۰۰۶ء د عالی تحصیلاتو د وزارت په مرکز کښې په یو لوئی هال کښې په نهه نیمې بجې د سیمینار افتتاح اوشوه. په ډې په د افغانستان د تعلیم مرکزی وزیر محترم پوهاند امیر شاه حسن یار او د زده کړو د محکمې رئیسان، مسئولین او محققین پروفیسران ناست وو. د افغانستان اسلامی جمهوریت د لوړو زده کړو وزارت دا سیمینار د نومیالی شاعر، پیاوړی لیکوال او ټولنیز شخصیت اجمل خټک د زوکړې د اتیایمې کلیزې د علمی څېړنیز سیمینار په نوم ترتیب کړے ؤ. دا د ۱۳۸۵ لمریز کال د وري دېرشمه نېټه او د چارشنبې ورځ وه. د مجلس صدر زمونږ مشر ملګرے ښاغلے سیف الرحمٰن سلیم ؤ. په خوا کښې ورسره ګران اجمل خټک ناست ؤ.

د قرآن عظیم الشان د تلاوت نه وروسته د افغانستان د اسلامی جمهوریت د جمهور رئیس پیغام پوهاند دکتور سید امیر شاه حسن یار (وزیر تعلیم) واؤرولو.

د پوهنې د وزارت پیغام ښاغلی محمد صدیق پتمن واؤرولو.

د اطلاعاتو او فرهنګ او ګرځندوی د وزارت پیغام هم واؤرولے شو.

د کابل پوهنتون پیغام ډاکټر عبدالحئ نظیفی وړاندې کړو.

د کابل د روزنې او ښوونې د پوهنتون پیغام پوهنمل شېرزاد ووئیلو.

د ننګرهار د پوهنتون پیغام پوهندوی امان الله حمیدزی راؤړےؤ.

د دې نه پس محترم اباسین یوسفزی دد اجمل خټک په شخصیت یؤ ښکلے نظم واؤرولو.

دې ټولو شخصیتونو او ادارو د علم او ادب او د شعر او فکر په حواله او د پیاوړی اجمل خټک د فولادی عزم او نۀ ستومانه کېدونکې پاکې انسانی جذبې په حواله د دې لوړ پښتون د فکر او خدمت خېړنې ته تبریکات وړاندې کړل. او د افغان قوم د ملی روایت مطابق ئې خټک صېب او د هغۀ ملګرو ته د مینې او ورورولئ په ژبه تود هرکلے ووئیلو. په اخر کښې اجمل خټک په

ناروغه وجود او په خوږه ژبه د افغانستان د اسلامی جمهوریت د رئیس اعلیٰ حامد کرزی، د هغهٔ د صلاح کار محقق ادیب شاعر پوهاند زلمی هېوادمل، د ستر پوهاند دکتور سید امیر شاه حسن یار (وزیر تعلیم)، د دولت د همکارانو، د کابل او ننګرهار د پوهنتونونو د عالمانو، پروفېسرانو او د افغانستان د ټولو ورونړو تشکر اوکړو چې هغهٔ او د هغهٔ ملګرو له ئې دومره عزت ورکړو. هغهٔ په جذباتی انداز کښې ووئیل چې:

" زما مور او خور به په مزدورۍ پردې مېچنې اوړولې او زما تربیت ئې اوکړو. "

هغهٔ ووئیل زما دا نظریه او مفکوره ده:

چې نشه د استبداد لری په سر کښې
ماته یؤ دے کهٔ مغل دے کهٔ افغان

هغهٔ ووئیل " زهٔ د ټولو قومونو د ازادۍ قائل یم. د ظلم خلاف یم. ظالم که مغل دے که افغان دے، زهٔ د هغهٔ مخالف یم. " هغهٔ زیاته کړه " زهٔ مظلوم یم او خارجیانو ته وایم چې تاریخ دروغ نهٔ وائی. افغان هغه قوم دے چې په رضا به درسره دوزخ ته لاړ شی خو په زور ئې جنت ته هم نشئ بوتلے. "

هغهٔ زیاته کړه چې "پاکستان اقبال ته څهٔ څهٔ نهٔ وائی. اقبال وائی:

آسیا یک پیکرِ آب و گِل است
ملت افغان در آن پیکر دِل است

دا افغان ملت د ایشیا په وجود کښې زړهٔ دے. که زړهٔ بې قراره وی نو د ایشیا وجود به بې قراره وی او چې ایشیا کښې بې قراری وی نو دنیا کښې به امن نهٔ وی. "

اجمل خټک وائی:

پښتو او فارسی د افغانستان غټې ژبې دی. دلته تاجک او ازبک هم شته. ترکمن هم شته. دا ټول افغانان دی. په دې ژبو تاسو ګېرچاپېر ګاونډیانو سره د ورورولۍ تعلقات جوړولے شئ. د لرې پښتونخوا اوسېدونکی ستاسو ورونړه دی. یؤ نسل، یوه ژبه، یؤ دین، یؤ کلتور لرو. پاکستان، ایران، تاجکستان، ازبکستان اؤ ترکمنستان، ټولو قومونو سره ستاسو ورورولی جوړېدے شی. دا ورورولی ستاسو په ګټه ده. دا ورورولی د ایشیاء په ګټه ده او دا ورورولی د ګردې نړۍ په ګټه ده. نن دنیا ته د امن ضرورت دے. چې امن راشی نو ترقی به اوشی. زهٔ خو رڼا وینم. ماته ښکاری. ستاسو مستقبل زمونږ مستقبل روښانه دے. ځکه زهٔ وایم چې:

زما د بابا کور او ورور به خداے کا یؤ صلا شی
د وینو به دې ډنډ کښې به یؤ نوے ګل پیدا شی

د دې نه پس د ډوډۍ او مانځهٔ وقفه وه.

✵

د سیمینار دویم نشست دوه نیمې بجې د سیمینار په هال

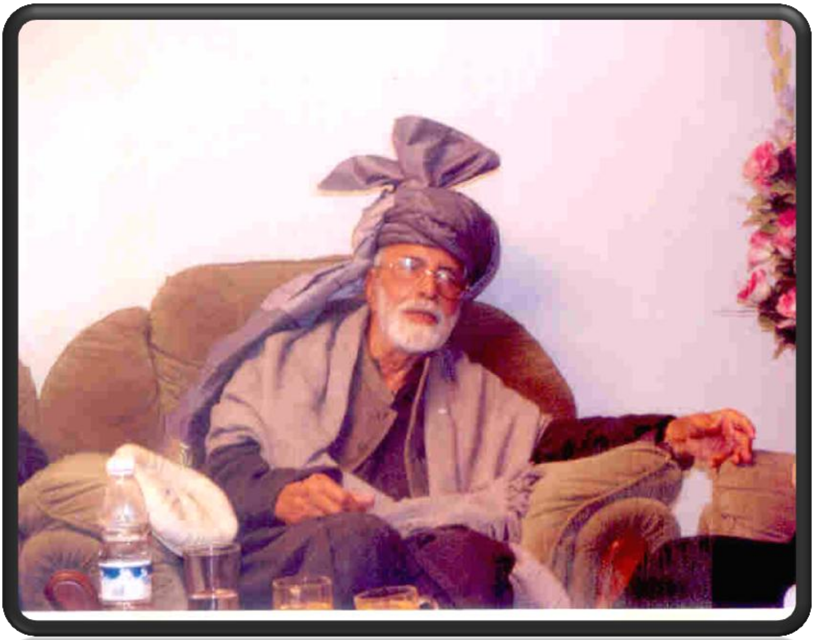

کښې پېل شو. د سمینیار د رئیس په اجازت ښاغلی ادیب حبیب الله رفیع د اجمل ختټک په کتاب "دا زۀ پاګل ووم" یوه علمی مقاله وړاندې کړه او دا ئې د "رپورتاژ" یوه ښه نمونه ثابته کړه. د ښاغلی عبدالله بختانی په سوال د "خاطره" او "رپورتاژ" په مینځ کښې

ښاغلی رفیع صېب یوه کرښه راښکله. ځنې نورې مقالې هم ولوستے شوې. د افغانستان ادیبان په پښتو او دری ژبو کښې د یورپی څېړنکارو په طریقِ کار (Method) د یؤ ادبی علمی تخلیق جایزه اخلی. نو زۀ د خپلو اکثرو لیکوالو نه او خصوصاً د خپل ځان په مقابله کښې د تحقیق په کار کښې دوئ غوره ګڼم.

بیا ما د محترم اجمل خټک په شخصیت مقاله وړاندې کړه. د مقالې په اورېدو ټول سامعین مطمئن وو. ګران اباسین یوسفزی غوښتل چې یؤ څو زیاتې چپې د خټک په تصنیفاتو ورغلے وے. ما د هغوئ د تجویز مننه وکړه او عرض مې اوکړو چې په سیمینار کښې د اورؤلو په خاطر د سامعینو خاطر او د وخت احترام ملحوظ ؤ ګکنې نو د مقالې نه کتاب جوړېدے شو:

"مغل یم چې به نۀ کؤم خاطر د پښتنو؟"

<u>(اسرار د طورو)</u>

زما د مقالې نه وروستو پروفېسر پروېز مهجور صېب یؤ ښکلے نظم واؤرولو. د ډاکټر راج ولی شاه مقاله هم په دغه اولنۍ ورځ سامعینو واؤرېده. د دویم نشست د اختتام نه پس مونږ خپلو ځایونو ته راغلو. په دغه ماښام د اریانا ټیلیویژن له خوا د ډوډۍ بلنه وه. د ټی وی دپاره یوه مشاعره هم ریکارډ شوه. د مشاعرې Compare اباسین یوسفزے ؤ.

په ۲۰ اپرېل ۲۰۰۶ء د پنجشنبې ورځ وه. په نهه نیمې بجې د سیمینار افتتاح د رئیسِ محفل استاد رهنورد زریاب په امر وشوه.

مرستیال ئې دکتور راج ولی شاه خټک ؤ او منشی پوهندوی احمد شاه زغم ؤ.

د ارواښاد پوهاند رښتین مقاله د پوهندوی ډاکټره زرغونه زیور له خوا وړاندې شوه چې په اجمل خټک لیکلے شوې وه. مېرمن زرغونه زیور د ارواښاد رښیتن لور ده. پوهاند رښتین لوئی ادیب ؤ. د مقالې ژبه د ښائسته نثر اعلیٰ نمونه وه. د محترمې خور زرغونه زیور انداز د لوستو هم ډېر ښۀ ؤ. خو بیا ورته د خپل پلار په شکسته تحریر لوستو کښې تکلیف ؤ نو اباسین یوسفزی ته ئې د لوستلو ووئیل. د هغۀ پرې سمے رانۀ غلو نو دکتور راج ولی شاه کاغذونه ترلاسه کړل او په تعجیل ئې مقاله ترسره کړه. زرغونه صاحبه خو په سته روغه ښکارېده ولې دکتور زیور صاحب جراحت رنځولے ؤ. الله دې دواړه خوشحاله کړی.

✵

بیا پوهیالی ګل احمد یما په فارسۍ ژبه د اجمل خټک په مشهور کتاب "د غېرت چغه" باندې مقاله ووئیله او غالباً په پښتو ئې نظم ووئیلو. (د یما بېګم او هغه دواړه وروسته زمونږ کمرې ته راغلل. مهجور سره ئې د بایزید انصاری په حقله خبرې کول غرض وو. د "خانه نویسندګانِ جهان در افغانستان" په حقله ئې هم څۀ وئیل غوښتل خو په ژبه ئې نۀ پوهېدو. او بله دا چې رئیس د مهمان خانې او د سیکورټی مامورینو "نیرې چارې ته مېلمانۀ پرې نۀ ښودل".

هغوئ یؤ درک راکړ ... (Email: info@rahapen) چې ...
(دا خو جمله معترضه وه.)

✵

د یما صیب نه وړاندې سلیم راز یوه ښه مقاله وئیلې وه او د خټک صیب انقلابی شاعری ئې مخې ته راوړې وه. د سلیم راز مخصوص انداز دے. دا تکړه ادیب، ترقی پسند لیکوال او شاعر دے. د تنظیم سازۍ هنر ورځی. سیاسی فکر لری.

د کوئټې د "لمبه" مجلې مدیر ښاغلی صادق ژړک "د ژوند چغې" ته لنډه کتنه کړې وه. مقاله ئې ښه وه. د دۀ نه وروسته مونږ د پیر محمد کاروان ښکلے شعر واؤرېدلو. ورپسې د سرمحقق عبدالله بختانی خدمتګار د خټک صیب په دوه کتابونو "د ژوند قیصه" او "د ژوند چغه" باندې یؤ علمی بحث ؤ خو دا مقاله پاتې شوه.

د سیمینار په دوېمه ورځ د سهار په غونډه کښې د ښاغلی دکتور خورشید عالم مقاله وه " زۀ اجمل خټک څنګه پېژنم؟ " د خورشید عالم قیصی ډېره خوږه وه. دړدمنه وه. د اجمل یؤ تصویر هم ؤ په دغه قیصه کښې. ډاکټر یؤ همدرد انسان، د مینې ډک انسان، یؤ مکمل انسان لیدلے ؤ. هغۀ زلمی خورشید ته د ژوند لار اوښؤله. د بهر دنیا ئې ورته په ګوته کړه. د ګوټ نه ئې راوویست. هغۀ د اجمل په شکل کښې یؤ دردمند انسان ولید چې قومی عالمی درد لری. دا قیصے د ډاکټر خورشید عالم ذاتی قیصے هم وه او زمونږ

قومی سانحه هم. نۀ پوهېږم دا مقاله وه که الهامی افسانه وه. زۀ خو ورته فکر اوړے ووم.

✵

په دغه ورځ د ډوډۍ او د مانځۀ د وقفې نه پس په اخری نشست کښې رئیس د جرس ایډیټر، د افسانو لیکوال طاهر افریدے ؤ. مرستیال ئې محمود صافے ؤ چې د تعلیم او تربیتی پوهنتون استاد ؤ. منشی پوهندوی احمد شاه زغم ؤ.

اوس نو د سرمحقق عبدالله بختانی خدمتګار د مقالې وار ؤ. هغوی د اجمل خټک په دوه کتابونو "قیصه زما د ادبی ژوند "او " د ژوند چغه" مقاله لیکلې وه. ضمناً ئې د خپلې کتب خانې د تالان قیصه وکړه (دغه شان ماته په ۱۲ اپرېل ۲۰۰۲ء خور نجیبې بی بی د خپل اروابناد بابا محمد امین خوږیانی د کتب خانې او کور د تالا کېدو ذکر کړے ؤ). بختانی خدمتګار زیاته کړه چې د اجمل خټک کوم کاغذونه ما سره وو هغه مې د کابل نه لرې په خپل کور کښې ایښی وو. هلته هغه د تالان نه بچ وو نو ما اجمل خټک ته ورسول.

رئیس د محفل طاهر افریدی د وخت چپې قابو ساتلې نو محترم خدمتګار خپله مقاله په لنډو ختمه کړه. د سوالونو په وقفه کښې ښاغلی رسول امین د نوی انسانی علومو په حواله ووې چې "پښتون ملت نۀ دے، قبائل دی. افغانستان دې ټولو ګاونډیانو سره روغه ساتی." په دې نکته نور ټینګار ونۀ شو. اروابناد خادم خو وائی "پښتون د ملت نوم دے" (نوې رڼا مخ ۴۰۱).

بیا ډاکټر یاسین اقبال خپله مقاله وړاندې کړه او د اجمل صېب قام دوستي ئې واضحه کړه.

اباسین د اجمل خټک په شاعرۍ خبرې اوکړې خو رئیس ئې د کمرې د ملګرتیا پرواه ونۀ کړه او حکم ئې جاری کړو چې وخت لږ دے. اباسین د طاهر په طهارت خانه کښې د ډېر وخت د اخستو ګیله او نۀ کړه او لکه د منونکی تلمیذ ئې مقاله ختمه کړه.

د پوهنمل محمد آقا شېرزاد مقاله "د اجمل خټک په شاعرۍ کښې بدیعی ښکلاوې" فنی مقاله وه. ځنې شاعرانو د مینې او اخلاص نه ډک خوارۀ شعرونه ووئیل. مونږ د پوهنیار محمد نور خېرۍ، د ښاغلی کاتب پاخون، د کمال الدین مستان او د باز محمد عابد تشکر د مینې او وروروليۍ په ژبه کوو.

بیا د اجمل خټک صېب د کتاب "د وخت چغه" نه ښاغلی اباسین یوسفزی "نوی کال ته" نومې نظم واؤرولو. خټک صېب ډېر خوشحاله شو او بیا بیا ئې د اباسین صوتی اهنګ وستایۀ. رئیس صېب ورته هم په مینه مینه کتل. رُومبېټ ئې ؤ کنه. ورته خوشحالېدۀ.

www.khost-web.net

د جمهور رئیس صلاحکار زلمی هېوادمل صېب ښکلې پستې علمی خبرو او د مقاله نګارانو د اغلاطو اصلاح ډېر خوند اوکړو. هغوی پوهانو روڼو او خوئیندو ته تشکر ووئیل. پوهاند امیر شاه

حسن یار د مقالو په کتاب چاپ کولو پوهان خوشحاله کړل. پروفیسر صابر خویشکی معین د وزارتِ تعلیم وفرمائیل "مجموعه مقالاتِ شما چاپ شود ".

پوهاند سید امیر شاه حسن یار چې دا مهال د لوړو زده کړو د وزارت دنده په غاړه لري ووئیل چې مونږ د یوې داسې علمي تحقیقاتي ادارې د جوړولو اراده لرو چې د خوشحال خان خټک او د هغهٔ د اولاد په علمي او ادبي کار به تحقیق کوي.

پیاوړي اجمل خټک د افغانستان د اسلا مي جمهوریت د جمهور رئیس اعلٰی حضرت حامد کرزي صېب، د وزیر تعلیم سید امیر شاه حسن یار صېب، د لوړ ادیب زلمي هېوادمل صېب، د پوهانو روڼو لوڼو، خوئیندو، مشرانو او کشرانو تشکر وکړو او د افغانستان د روښانه مستقبل امېد ئې ښکاره کړو. او دعا ئې وکړه چې الله پاک دې دا ملک او دا قوم اباد کړي.

هغهٔ ووئیل: زهٔ، زما قلم او زما ژوند زما نهٔ دے. دا زما د لوئی قام د لوئې ورورولۍ دے، د غریب اولس دے. هغهٔ دا هم ووئیل چې د لوړو زده کړو وزیر صېب د کومې ادارې د جوړولو اعلان وکړو دا دې شخصي نهٔ وي فکري اداره دې وي.

د دعا نه پس دا تقریب پای ته ورسېدو.

واپس خپلو کمرو ته راغلو. زما ذهن کښې د ستر خوشحال خان خټک یو موزون فکر ګونېدهٔ:

درست پښتون له قندهار تر اټکه
سره یو د ننګ په کار پټ او اشکار

په ۲۱ اپریل ۲۰۰۶ء مونږ ټول ملګري د اجمل خټک بابا په قافله کښې "ګل غونډۍ" ته لاړو. دا د جمعې ورځ وه. "ګل غونډۍ"

د پروان د ولایت یؤ ډېر ښکلے مقام دے. دلته د غرونو جلال هم شته او د غر د چینو او ګلونو جمال هم شته. هوا ئې ډېره خوږه ده. د "ګل غونډۍ" لمن ډېره ویړه ده. دلته سېلانیان په موټرو کښې د لرې لرې نه د خپلو بچو سره راځي، اخلے پخلے کوی او د ښکلا خوندونه اخلی.

د پروان والی ښاغلے عبدالجبار تقوٰی دے. دا یؤ ښائسته ځوان دے. د فارسۍ شاعر دے، په پښتو ژبه پوهېږی. تقوٰی دار دے، خوش لباس دے او خوش ګفتار دے. خندان، ګل افشان دے. د ولایت تعمیرِ نو ته متوجه دے. پیاوړے اجمل خټک او مونږ ئې مېلمانهٔ وو. د جمهور رئیس صلاحکار ستر ادیب زلمے هېوادمل په دغه سفر کښې زمونږ رهبر ؤ. د ولایت د والی سره مونږ هغهٔ (د جمهور رئیس صیب صلاحکار) متعارف کړو. د هغوئ پېژندګلو ئې مونږ سره اوکړه. بیا د چایو دور شروع شو. د جمعې مانځه له د

مسجد په لور دواړه صاحبان لاړل. مونږ د "ګل غونډۍ" دپاسه مونځ وکړو. د کېمرو خاوندان د عکسونو جمع کولو په دنده مشغول وو.

د مانځۀ نه وړاندې دلته په چل چل کښې يوه ښکلې مشاعره وشوه. د سيف الرحمٰن سليم صېب د غزل په اورېدو تقوٰی صېب ووئيل:

"سليم صېب بابا دے خو خبرې د زلمو کوی".

د مانځۀ نه وروسته د ګل غونډې دپاسه په هال کښې د والی صېب عبدالجبار تقوٰی د طرفه مېلمستيا وه، تقوٰی صېب د ډوډۍ په مېز د ټولو نعمتونو سره د زړۀ مينه او د افغانانو د روايتی مېزبانۍ ټول خوارۀ ايښی وو. بيا قوماندان صېب خو د غوښې قاشونه د مېلمنو خُلو ته په کمال نيازمندۍ رسول. او والی صېب مسلسل د درې شپو دپاره د پاتې کېدو سَتُونه کول. چې واپس راتلو نو د مينې سوغاتونه ئې راکړل. زۀ د ولايت د ښکلا او د ګل غونډۍ د جمال او د والی صېب د حُسنِ سلوک او خنده جبينۍ ځنې ډېر متاثر شوم. بيا چې محترم زلمی هېوادمل ګل بهار ته بوتلو، د سيند په غاړه غاړه مو د باغونو او شنو پټو جنتونه وليدل او د افغانانو په سترګو کښې مو د مينې او محبت رڼا وليده نو دا مو يقين پيدا شو چې افغانان به ډېر زر بيا خپل وطن اباد کړی. خارجيان که تور دی که سپين هغوئ به دا قوم پرېږدی چې د امن په فضا کښې ساه واخلی او د ټولې ايشياء د سکون باعث شی. د

افغانستان نه چارچاپېره چین، تاجکستان، ازبکستان، ترکمنستان، ایران او پاکستان پراتهٔ دی. دا ټول ملکونه به د افغانانو په اطمینان قرار وومی. د پامیر نه تر هراته پورې د هندوکُش د غرونو دا سلسلې به افغانستان د کوهِ بابا نه راوتې دریابونو د کابل، د هلمند ، د ارغنداب او د هرات په اوبو سېراب ووینی. او د غرونو دا وطن به باغونه باغونه شی.

زهٔ چې د ګل غونډۍ او ګل بهار او جبل السراج د ښائسته یادونو سره کابل ته راغلم نو مترنم خیالونه مې په کاغذ رقم کړل:

دا باغونه د جنت دی
د پروان د ولایت دی
هر پړاؤ ئې ګل بهار دے
هر یؤ بوټے ئې ګلنار دے
ګل غونډې د ګلو سازه
د ازغو نه ده بې نیازه
د چینو اوبهٔ ئې سپینې
ژوند بخښونکې دی شیرینې
هر بچے ئې نازنین دے
هر وګړے ئې حسین دے
سیند ئې څهٔ په شان روان دے
ولایت په دهٔ ودان دے
ګېرچاپېره غرونه غرونه

افغانان دی لوړ سرونه
والی خوښ ئې په تقوٰی دے
خدائے نمانځلے په ښکلا دے
منتظم عالی وقار دے
په نامه عبدالجبار دے
دا ګلونه دې خندان وی
دا باغونه دې ودان وی
دا زمونږ د زړۀ دعا ده
دا زمونږه تمنا ده

زما دا نظم لوړ ادیب او د جمهور رئیس صلاحکار زلمې هېوادمل ښاغلی تقوٰی صېب ته ورسولو. هغوی په فون ماته د تشکر پېغام راکړو. زۀ د هغوئ د بیا ملاقات تږے یم.

مونږ په دغه ورځ په "کابل اِنْ" کښې د ماښام ډوډۍ د سرحدونو، قومونو او قبائلو د چارو د وزیر محترم عبدالکریم (براهوی) سره وه. ګران براهوی په رڼه ټنډه اجمل خټک او د هغۀ سره راغلو ملګرو ته پخېر راغلاست ووئیل او د مېلمنو په راتګ ئې د منني څرګندونه وکړه. په ځواب کښې خټک صېب یوه لنډه خو له محتوا ډکه وینا وکړه. وئیل چې:

" ستاسو د مینې تشکر. د ویاړ ځاے دے چې د افغانستان د بیا جوړولو بهیر په بیړه روان دے. تاسو زمونږ د مینې او وینې

ورونه یئ. مونږ ټول یؤ قوم یو. د مینې او وروروليۍ په لور به چټک ګامونه اخلو. ستاسو د مینې تشکر. "(د هغوئ د وینا مفهوم)

وزیر صیب مونږ ته تحائف هم راکړل او په مینه ئې الوداع کړو.

✵

بیا نو خپلې کمرې ته راغلو. مونځونه مو اوکړل او اودۀ شو. ما خوب لیدۀ چې ماته ظهور الحق لالا .... وائی "سبک د لیکونکی فکر او شخصیت دے سبک سپین او سرۀ زر ویلی کول او قالب کولو ته وائی. د لیکونکی فکر او شخصیت د هغۀ سبک دے. د اجمل خټک ژبه د هغۀ د ملت څهره ده". چې راویښ شوم نو ظهور الحق لالا نۀ ؤ. مُلا اذان کولو. وئیل ئې "اَلصلوٰۃُ خَیْرٌ مِنَ النوم". زۀ راپاڅیدم. مونځ مې اوکړو. مهجور صیب هم بیدار ؤ. مونځ ئې وکړو. د مهمان خانې په صحن کښې ئې قدمونه اخستل. او بیا ناشتې ته وبللے شو.

په ۲۲ اپریل مونږ د تعلیم او تربیه پوهنتون ته لاړو. دا پوهنتون د افغانستان (کابل) د ټولو نه په عمر کوچنے پوهنتون دے. ماته یؤ صاحب ووئیل چې د پوهنتون درجې ته په ۱۳۸۲هـ ش / ۲۰۰۳ء کښې رسیدلے دے. په دې حساب د دوه نیمو کالو خبره شوه. دا اداره ډیر کار کوی. زرګونه محصلین ئې تربیه کړل او کوی ئې. دلته هلکان او جینکۍ دواړه تربیه کیږی. جینکۍ د پړدې او حیا په لباس کښې وی.

په دغه ورځ مونږ د کابل ښار

ته

بوتلے شو. د

غرمې ډوډۍ مو په يؤ عام هوټل کښې وخوړه او ملګرو څۀ

خريداری (Shopping) هم وکړه. په بازار کښې يؤ ځوان د اباسين په

ليدو ډېر خوشحاله شو. د ټی وی په حواله ئې وپېژندۀ.

ماښام مونږ د انجينئر عارف نورزی مېلمانۀ وو. دا صاحب

په اسمبلۍ کښې د يوې چوکۍ مالک دے او د مينې، محبت او

ورورولۍ داعی دے. مېلمنو له ئې په ډالۍ کښې پټکی ورکړل.

ښاغلی اجمل خټک خو بیا دغه دستار پاکستان ته په سر راؤړو. شمله دې جګه اوسی.

په دغه مقام کښې زما ملاقات د شربت جان د ماما د ځوی سره اوشو. شربت جان زما د کاکا انیس جان مرحوم ځوی دے. ډېر خوشحال شوم. د شربت جان د خیریت نه ئې خبر کړم. الله دې زمونږ د وینې او مینې ټول عزیزان اباد او ښېرازه لری.

په ۲۳ اپرېل د سه شنبې ورځ وه. مونږ کابل پوهنتون ته لاړو. دا لویه علمی اداره په ۱۳۲۵ق هـ کښې جوړه شوې ده. دا لویه یونیورسټی (پوهنتون) د یونیسکو په شین کتاب کښې رجسټرډ ده او سند (ډګری – ډپلومه) ئې بین المللی اعتماد لری. په دې پوهنتون کښې ګڼ شمېر علمی شعبې بیا علمی تحقیقی او تدریسی کار ته راژوندۍ شوې دی. د استاذانو اثار او مقالات د چاپولو دپاره د کابل پوهنتون مجلات لری. دا مقالې که د سائنس او طبعی علومو وی او که د اجتماعی علومو وی.

د کابل د پوهنتون ټول کالجونه (پوهنځی) د دنیا د ترقی یافته یورپی ملکونو د تعلیمی ادارو سره تماس او تړون ساتی.

دا د علمونو مرکز اندرونی جنګونو په تېر دور کښې ډېر زورلے او لوټلے دے. نو اوس په نوې جذبه کار کوی. د نوو علمونو شعبې پکښې اجراء شوې دی. کتب خانه ئې بیا ځان ته کتابونه راکاږی. د I.T. او کمپیوټر شعبې پکښې کار کوی. په کالجونو (پوهنځو) کښې د کمپیوټر تعلیم و تدریس کېږی.

✵

www.khost-web.net

د پښتنو اجمل

مونږ د پښتو څانګې ته لاړو. دلته پخوانی قیمتی کتابونه تالا ترغه شوی وو. اوس بیا دا خزانه په ډکېدو ده. استاذان کم دی، شاګردان ډېر دی نو د نورو استاذانو ضرورت دے. دلته هلکان او جینکۍ دواړه سبقونه وائی. معلومېږی چې ډېر زر به دا تعلیمی مرکزونه پرمختګ وکړی او افغانستان به یؤ ودان او چراغان وطن شی.

الٰهی راولې باران د علم
چې پرې ودان افغانستان شی
چې باغ د زړونو مو روښان شی

(ملنګ جان)

د پېښور د پښتو اکېډمۍ نه زمونږ په وفد کښې شاملو پروفیسرانو د کابل د پوهنتون د پښتو شعبې استاذانو سره لوظ وکړو چې کتابونه به ورته ولېږی.

د هغې نه پس مونږ ټول د پیاوړی شاعر اجمل خټک سره د موټرو په کاروان کښې آرک (**Arch**) ته لاړو. دا محرابی عمارتونه او محرابی دروازې او محرابی ګذرګاهونه شاهی محلات او قصرونه وو چې د افغانستان د شاهی دور یادګارونه دی. اوس هم په قصرِ ګل خانه کښې د افغانستان پخوانے بادشاه او اوسنے

بابائے ملت اعلیٰحضرت محمد ظاهر شاه اوسی چې د ۱۹۳۳ء نه تر ۱۹۷۳ء پورې څلوېښت کاله د افغانانو بادشاه ؤ.

د آرک په یوه حصه کښې د افغانستان د اسلامی جمهوری دولت د جمهور رئیس اعلیٰ حضرت حامد کرزی دفتر دے. دې لوړ قومی سیاسی حکمران د ښاغلی اجمل خټک په درناوی کښې مونږ ټولو ته په ۲۳ اپرېل ۲۰۰۲ء د غرمې د ډوډۍ بلنه راکړې وه. د جمهور رئیس صلاحکار محترم زلمے هېوادمل په دغه دوره کښې زمونږ رهبر کوربه ؤ. مونږ یؤ محرابی هال کښې د ډوډۍ مېزونو ته په کرسو کښېناستو. کوربنو منتظمینو مونږ ته ځایونه راکول. دروازې ته نزدې د مېزونو په پلنو پرته کرسۍ خالی وه. د هغې ښی لاس ته په اوږدو اولنۍ کرسۍ کښې اجمل خټک کښېناست. د ښخوا ته په اوږدو ښاغلے سیف الرحمٰن سلیم صېب ؤ. د هغۀ کیڼ لاس ته زۀ کښېناستم. راسره نزدې ډاکټر خورشید عالم ؤ. او د اسې دا اوږد مېز دواړو غاړو ته ډک شو. مېزبانانو په طریقه د خوراک لوښی کېښودل. سلاد ، وریژې، تیکې، مربې، اوبۀ وغېره په مېز کېښودے شوې. د ډوډۍ ټکرې خوراک ته په انتظار وې. په دې کښې د دروازې نه بهر یؤ ښکلے د خندا ډک اواز د تود او مینه ناک سلام او د محبت نه ډکو جملو سره غوږ ته راغے چې اجمل خټک ئې مخاطب کړے ؤ. دا د افغانستان د جمهور رئیس اعلیٰ حضرت حامد کرزی اواز ؤ. مونږ ټول احتراماً اودرېدو. هغوی خټک صېب ته غاړه ورکړه او ټولو مېلمنو ته ئې پخېرراغلاست ووئیل. او بیا

ئې وفرمائیل "تاسو مهربانی وکړئ کښېنئ، دا چې څۀ حاضر دی وبه ئې خورو نو بیا به مصافحې وکړو. "

ډاکټر خورشید عالم د جمهور رئیس په ځواب کښې ووئیل " تشکر- پیاز دې وی خو په نیاز دې وی ". او بیا مونږ بسم الله کړه.

رئیس صېب کم خوراکه ؤ. نزدې ناستو مېلمنو ته ئې رکېبۍ نیولې "دا واخلئ ". ولاړو کوربنو به هم مېلمنو ته د خوراک څیزونه نیؤل "صېب دا واخلئ ". مونږ په بې تکلفۍ د خپل کور په شانې ډوډۍ وخوړه او چې د کاشوغو او رکېبو ټنګار بس شو نو اعلیٰ حضرت

راپاڅېد ، وئيل ئې "اوس به ګړه بړه وکړو د خوراک په وخت کښې ربړه نۀ وي پکار. "

بيا هغوی يؤ يؤ مېلمه ته نزدې شو. غاړه ئې ورکړه او د مسکا خوشبو ئې خورې شوې. چې کښېناستو نو صدر کرزی صېب سره ښاغلی زلمی هېوادمل په ډېر درناوی د مېلمنو پېژندګلو وکړه. او په مېز د ناستو دولتی همکارانو تعارف ئې د مېلمنو سره وکړو. خټک صېب د جمهور رئيس او د ټول افغان اولس شکريه ادا کړه او د ارواښاد عبدالاحد کرزی ذکر ئې وکړو چې يؤ ملی مشر ؤ، د قندهار ولايت ؤ او د جلالتمآب حامد کرزی پلار ؤ. چې شهيد کړل شو.

بيا جمهور رئيس وفرمائيل چې تاسو له به تکليف درکوو چائې به اخوا بل ځاے کښې څښو. د غنی خان د نظم (د فريد خان د مور په نوم خط) ذکر ئې وکړو چې دا زما خوښ دے. د اباسين تعريف ئې وکړو. د اجمل خټک ئې ډېر احترام کولو. زما د پېژندګلو په وخت محترم زلمی د طورو حواله ورکړه. وئيل ئې "ښۀ شاعر دے، عالم دے". چې بل هال ته تلو نو جمهور رئيس به خټک صېب ته تکيه ورکؤله. زر به نور څوک راغلل خټک صېب له به ئې تکيه ورکړه. يؤ ځاے ودرېد ، اشاره ئې وکړه " دا د امير عبدالرحمان خان (1880-1901ء) کور دے. مرمت غواړی، زۀ به ئې انتظام کوم". " دا غټې ګُورې ونې دی په اُوړی کښې مونږ دلته دفتر کوو. "

بيا د چايو د پاره هال ته لاړو. جمهور رئيس وفرمائيل:

"تاسو د پښتو ژبې اديبان او شاعران يئ. کوم قوم چې خپله ژبه او خپل کلتور پرېږدى هغه قوم ورک شى ".

چاے نوش کېدې.

جمهور رئيس ووئيل " مونږ د جمهوريت تجربه کوو. زمونږ د کابينې وزيران د اسمبلۍ د وکيلانو (ممبرانو) په ووټ جوړېږى. د پارليمانى نظام په مقابله کښې دا زيات جمهورى طرز دے. "

جمهور رئيس ووئيل "د کوم قوم جغرافيه چې نۀ وى، هغه قوم هيڅ هم نۀ وى. "

زمونږ يؤ ملګرى سوال وکړو " دا ممتنع ووټ څۀ وى؟ " نو ښاغلى ځواب ورکړو:

"په ائين کښې د ممتنع رائې څۀ حيثيت نشته. ووټ خو يا صحيح وى يا مسترد. دا ممتنع هغه ووټ وى چې نۀ د چا په حق کښې وى او نۀ مسترد وى. زۀ خو وايم چې د دولت وکيل ولې يوه واضحه فيصله نۀ شى کولے؟ ".

اوس نو د اجازت سوال خټک صېب وکړو او دعا ئې وکړه. او مونږ د افغانستان د ټولو نه په منصب د لوړ سړى شائسته اخلاق او پښتنه رويه وليده او د هغۀ مينه مو د ځانه سره راؤړه.

زۀ چې بيا ځاے ته راغلم نو يؤ څو شعرونه مې په دې تاثر کښې وليکل. هغه مې اجمل خټک صېب ته ورکړل. هغۀ وکتل او ښاغلى زلمى هېوادمل ته ئې وسپارل.

د دې نه پس د خوشحال خان خټک ليسې ته لاړو. دلته هال د هلکانو او مشرانو نه ډک ؤ. دا يؤ لوئی هال ؤ. سټېج جوړ ؤ. د صوت ٰاله لګېدلې وه. د غونډې رئيس د صدارت په ډېپه ناست ؤ. کمپيئر د ليسې يؤ صاحب ؤ. څۀ وخت پس اجمل خټک صېب هم راغے. د تلاوت نه پس يؤ هلک تقرير وکړو. دا تقريب د ادارې خلقو د خټک صېب د اتيايمې کليزې په سلسله کښې کولو. د سرحدونو، قومونو او قبائلی چارو وزير محترم عبدالکريم براهوی او د هغۀ معين محمد عمر ببرکزے هم وو. د قرآن عظيم الشان د تلاوت نه پس يؤ هلک په تقرير کښې د خوشحال خان خټک او د اجمل خټک د ننګ او پت خبرې وکړې. بيا معين د وزارت تقرير وکړو. ورپسې ماته د تقرير بلنه وشوه. ما د علم او هنر او د جديد سائنس او ټيکنالوجۍ تدريس ته د مشرانو توجه د راګرځولو هڅه وکړه چې خپلو بچو له دا تعليم ورکول غواړي. د وروروليۍ او د مينې پېغام مې ورکړو. پروفيسر راج ولی شاه خټک يؤ مؤثر تقرير وکړو. د پت او پښتو خبره ئې وکړه. راز، اباسين او سليم صاحبانو ښکلی ښکلی شعرونه ووئيل. هلکانو ترانه ووئيله. بيا اجمل خټک صېب دوه خبرې وکړې. خپلو شهيدانو ملګرو پسې ژړا ورتله. د وروروليۍ او مينې پېغام ئې ورکړو. د چايو نه پس په مېدان کښې د خټکو د قبائيلی اتڼ مظاهره وه. درې ډولکی هنرمندو ووهل. ډولکو ته هلکانو د رومالونو سره په ګډا کښې د شجاعت مظاهره وکړه.

ډولکۍ ډېر غټ وو او د هنرمندو جبې رېرې وې. زما ملګری وی ائی پی تاج که دا ډولکۍ لیدلی وے نو ټول به ئې چورلندی کړی وو.

په ۲۳ اپرېل ۲۰۰۲ء د ماښام ډوډۍ د وکیل محقق صېب سره وه. د محقق صېب ژبه فارسی وه. د هغۀ ۱۱ کلن ځوی سره ملاقات وشو چا چې افغانستان له په سوکونو کښې طلائی تمغه ګټلې ده. دا جهانی باکسر باقر نومېدۀ. محقق صېب د افغانانو خوښ عوامی رهبر دے. او لکه د نورو افغانانو مېلمه دوست دے. د مینې رڼا ئې په لېمو او اننګو کښې ځلېده. د اجمل خټک سره د افغانانو محبت د کتو ؤ. په دغه ډوډۍ کښې ګڼ شمېر وکیلان (د قومی اسمبلۍ ممبران) وو. دا ټول په خټک صېب غوړېدل. حقه دا ده چې د محقق د مینې حق مونږ نۀ شو ادا کولے.

ما چې د جمهور رئیس اعلیٰ حضرت حامد کرزی د ملاقات په تاثر کښې کوم شعرونه وئیلی وو هغه دا دی:

غزل

زۀ کمک ے وومه خو لوئی شوم
چې رڼا ته رانزدې شوم

چې ملنګ[1] ته خندنې شوې
دې جذبې ته پسرلې شوم
په دې خوږ وطن بهاره
ستا ګلانو ته مسکې شوم
ته خوږې خوږې ورځې ئې
زۀ خوږې خوږې ورځې شوم
دا وطن د ښکليو بڼ دې
زۀ ئې حسن ته لوګې شوم
امنيت کښې ئې ښادي ده
زۀ اسرار په دغه پوئې شوم

په ۲۴ اپريل ۲۰۰۲ء د دوشنبې ورځ وه. مونږ محسوسوله چې ډالۍ ټپالۍ دويم ببک غواړي. زما د کمرې ملګرې پروفيسر پرويز مهجور صيب د يؤ ذاتي ضرورت په وجه په خپله مخه په ۲۳ اپريل د مهمان خانې نه پېښور ته روان شو. هره کله چې د سيکورټي عسکر د هغوئ د تګ نه خبر شو نو رنګونه ئې ووهل او ډېر پرېشانه شو. خو مارغۀ الوتلې ؤ. مونږ تسلي ورکړه چې مهجور خپل کور ته تلې دې. تاسو غم مۀ کوئ. ماښام بيا ما راشد علي[2] سره په فون

---

[1] اجمل خټک
[2] زما ځوی.

رابطه وکړه. هغۀ راته ووئیل چې مهجور صیب امانت سلامت رارسېدلے دے او مونږ ته ئې ستاسو د فلائیټ درک راکړے دے.

✵

مونږ درې ملګری د عسکرو په نګرانۍ کښې د کابل بازار ته لاړو. بېګونه (بوجۍ) مو واخستې او بېرته راغلو کډه مو وتړله. او بیا په ګاډو کښې کښېناستو. د الوتکو ډګر ته بوتلے شو. دوه هیلی کاپټرونه زمونږ د پاره مختص وو. وروختو او د شمالی علاقو په لور روان شو. زمونږ هدف د پنج شېر دره وه. د دې درې په شاؤخوا د کاپیسا، لغمان، نورستان او کنړ ولایتونه دی.

د پنج شېر درې د تېرو جنګونو او په افغانستان د خارجی قوتونو د حملو په نتیجه کښې نوم ګټلے دے. دا دره د هغو پنځو ازمرو په سبب د پنج شېر په نوم یادېږی چې د امیر تېمور په خواهش ئې په یوه شپه کښې د دریاب مخې ته بند تړلے ؤ. د شوروی اتحاد د حملې په وخت کښې دلته د وادئ پنج شېر یؤ بل زمرے دنیا وپېژندو. دا زمرے غازی احمد شاه مسعود ؤ. چې د پلار نوم ئې ډګروال دوست محمد خان ؤ. د دوئ نیکۀ د امیر عبدالرحمٰن خان معتمد ؤ. یحیٰی خان نومېدۀ. د احمد شاه مسعود د زېږون ځائے جنګلک نومې کلے دے. د هغۀ خاندان په عوامو کښې نوم او مقبولیت درلود. احمد شاه مسعود د استقلال د لیسې نه فارغ ؤ. او پولی ټیکنیک پوهنتون کښې ؤ چې سیاست ته راغے. د سردار داؤد خان په زمانه کښې پاکستان ته مهاجر شو خو

کله به په چترال ؤ او کله به په پنج شیر کښې ؤ. کله چې د سردار داؤد خان دور ختم شو او شوروی قوه رابرخېره شوه نو ملی اتل راغے او په خپل وطن کښې ئې د هغو ملا ماته کړه. دا نر غازی په ۱۳۳۱ لمریز کښې زیږېدلے ؤ او د سنبلې په اتلسمه نېټه په ۱۳۸۰ لمریز کښې شهید کړے شو.

وائی چې دوه خارجی دهشت ګرد د صحافیانو په جامه کښې راغلل او د مرکې اراده ئې وښودله. او په غازی ئې د خودکش بم د چاودنې سره حمله وکړه. دغه وخت دا ملی اتل په تخار کښې د خواجه بهاء الدین ښار کښې ؤ. عمر ئې ۴۹ کاله ؤ. احمد شاه مسعود ته د ټول شمالی سمت د تاجکانو مرسته حاصله وه. دۀ بیا د پنج شیر څخه هجرت نۀ ؤ کړے. تر مرګه په وطن کښې ؤ.

زمونږ دواړه هیلی کاپټرونه ان چې د واورینو غرونو په څوکو ورتیر شول او د سریچے غونډۍ دپاسه کښېناستل. مونږ د غونډۍ دپاسه منتظر خلق ولیدل. د پنج شیر ځنې مسئولین او عوام په لږ تعداد کښې ولاړ وو. د سریچی غونډۍ دپاسه یؤ ښکلے عمارت ؤ. لا کار پرې جاری ؤ. په دغه ګنبد کښې د پنج شیر زمرے په خپل قبر کښې ویدۀ ؤ. مونږ ټول مېلمانۀ او کوربانۀ دغه مزار ته ودرېدو. ما د خټک صېب په وېنا د قرآن عظیم الشان د یؤ مکی سورة تلاوت وکړو. په دغه یوولس ایتی سورة کښې الله تعالٰی رسولِ مقبول صلی الله علیه وسلم ته تسلی ورکړې ده چې (نۀ ستا رب (ج) تۀ رخصت کړے ئې اؤ نۀ ستا نه وېزاره شوے دے او خوا

مخوا اخرت تا لره غوره دے." بیا مو په جمع دعا وکړه. بیا خټک صېب د پنج شېر د اوسېدونکو تشکر اوکړو او د مینې محبت پېغام ئې ورکړو. وروسته د پنج شېر ملا صاحب دعا وکړه (چې د حقانیې فاضل او د طورو د عالمانو (د مولانا سمندر خان } او مولانا عنایت الله}) شاګرد ؤ. د چایو نوش کولو نه پس مونږ بیا هیلی کاپټرونو ته وختو. د پنج شېر طویله دره (۱۸۰ کلو میتره) مو د اسمانه ولیدله. دا شادابه دره واقعی د زمرو جاله ده. الله دې د افغانانو دا وطن د امن جنت کړی. د افغانستان پښتانهٔ او تاجک او نور قامونه چې یؤ وی.... نو هله به پرمختګ کوی.

مونږ واپس راغلو. نن د غرمې د ډوډۍ بلنه وه د افغانستان د نائب صدر په کور کښې وه. دا صاحب یؤ تعلیم یافته ځوان ؤ. د ملی اتل احمد شاه مسعود ورور ؤ. اجمل خټک او مونږ ټول د دوئ په لیدو خوشحال وو. د افغانستان شېخان، پښتانهٔ، نورستانی، دیګانان، مغلان، ګوجران، مشوانی، سواتی او نور ټول افغانان دی. باتوران دی. تاجک، هزاره، ازبک او ترکمن ټول سره د پښتنو رونړه دی. دوئ بلوچ دی که چلس دی او که ارین دی د افغنستان بچی دی.

دلته د نائب صدر یؤ کشر ورور ؤ چې ګران زلمے هېوادمل ئې په صفتونو سر ؤ. دا ځوان په برطانیه کښې د افغانستان سفیر ؤ. متحرک سړے ؤ. د تاجکو او پښتنو د ورورولۍ علامت ؤ. د ډوډۍ نه پس د نائب صدر د طرفه مېلمنو ته پټکی ورکړے شول.

د دې نه پس بیا ارګ ته بوتلے شو. په قصرِ ګل خانه کښې اعلیٰ حضرت شاه ظاهر شاه بابائے ملت سره تاریخي ملاقات وشو. بابائے ملت ته مونږ په محل کښې په تاؤ راتاؤ باره درو ورسېدو. یؤ دوه درې ځایه په پاټکو ختل هم وو. اعلیٰ حضرت په یؤ هال کښې مخامخ په کرسئ په اطمینان ناست ؤ. ورسره خوا کښې سردار ولی خان په (Wheel Chair) ناست ؤ. خوا کښې ورسره محترم احمد ظاهر شهزاده صېب په کرسئ ناست ؤ. او نزدې ورسره په صوفه سیټ دوه ځوانان نمسی ناست وو. د بابائے ملت شاته په وردئ کښې یؤ جرنېل ولاړ ؤ. دا سې ښکارېدل لکه د یؤ غټ چراغ نه ګېرچاپېر نور چراغونه وی. نزدې ورسره د مصافحې نه پس ګران اجمل خټک صېب په صوفه کښېناست او دۀ سره نزدې محترم ارج ولی شاه خټک کښېناست. ټولو مېلمنو اعلیٰ حضرت او سردار صېب او شهزادګانو سره مصافحه وکړه.

د پخېر راغلاست نه وروسته اعلیٰ حضرت په دری ژبه کښې د خټک صېب او مېلمنو په راتلو د خوشحالئ اظهار وکړو. بیا محترم زلمی هېوادمل صېب د یؤ یؤ مېلمه او د شاه او نورو غړو پېژندګلو وکړه. اول خو محافظ جرنېل د شاه د وینا په پښتو او د خټک صېب د خبرو په فارسئ ترجمه کوله بیا دا فریضه محترم زلمی هېوادمل ادا کړه. د هغۀ په دواړو محاورو ډېر کامل عبور دے.

خټک صېب ورته ووئیل " تۀ زمونږ بادشاه ئې". اعلیٰ حضرت وفرمائیل " نه، زۀ بادشاه نۀ یم زۀ خو د افغان قوم

خدمتګار یم ". خټک صېب بیا ووې " زمونږ تا سره مینه ده. دا زما ملګری عالمان ادیبان او شاعران دی. دوئ ستاسو احترام له راغلی دی ". اعلیٰحضرت وفرمائیل " زۀ ستاسو په راتلو خوشحال یم. دا ستاسو خپل کور دے. زۀ بادشاه نۀ یم. زۀ خدمتګار یم. د افغان قوم په ترقۍ خوشحالېږم. عالمان، پوهان او شاعران مې خوښ وی ".

بیا سردار ولی خان صېب اجمل خټک صېب سره په پښتو ژبه خبرې وکړې. سردار ولی خان د اجمل خټک نه تپوس وکړو " تۀ څنګه ئې؟ ". اجمل خټک ورته ووئیل "تۀ خو زما ملګرے ئې. تا خو به ما سره پښتو کښې خبرې کولې ". خټک صېب ورته ووئیل "بستری ووم پنځه مرضونه دی راکښې افغانان مې خوښ دی مونږ ټول روغه یو نو راغلم ". سردار ولی خان ورته ووئیل " زۀ خو ستا نه یؤ کال مشر یم. تۀ د اتیا کالو ئې او زۀ د یؤ اتیا کالو یم ". بابائے ملت په دې خبرو کښې خوند اخستلو. سردار ولی خان د اعلیٰحضرت زوم دے. د اعلیٰحضرت عمر خو د نوی کالو نه اوړېدلے دے. خو په څهره ئې د عظمت رڼاګانې خورې دی. مطمئن سړے دے. بیا محترم راج ولی شاه خټک هم دوه خبرې وکړې. او مونږ ټولو د اعلیٰحضرت محمد ظاهرشاه په دربار کښې چائے وڅښې. اعلیٰحضرت د افغانستان په علمی ترقۍ کښې د دولت د غریبۍ باوجود کار کړے ؤ. د انقلاب او جنګونو د لاسه دا ملک تالا ترغه شو. په دغه دوران کښې دوئ د ملک نه بهر وو. اوس ډېر

خلق د ګور خاؤرو ته تلی دی او اعلیٰ حضرت د بابائے ملت په حیثیت په شاهی محل کښې په عزت او سی.

شهزادګانو مونږ سره د محل د یوې دروازې پورې جلب وکړو. تصویرونه وویستلے شو او په مینه محبت الوداع شو.

اوس مونږ د هوائی ډګر په لور روان وو. زۀ د الله پاک شان ته حیران ووم چې فقیران ئې په بادشاهانو ونمانځل. اجمل خټک یؤ ملنګ شاعر دے. دا پیاوړے انسان د دنیادارو په نزد یؤ بې ماله بې جاګیره بنده دے. غیرت د وخت د فرعون او قارون مبارزې ته ودرؤلے دے. د "هوښیارانو " پیرانو اؤ د نمایشی ملیانو په خیال دا د مستبدو قوتونو مخالف پښتون لېونے شاعر دے. او په کاڼو د ویشتو دے. خو د زړونو په تخت ناست لوئی حکمران (ج) مونږ لس دولس طالبانِ علم و ادب په دې خبره ګواه کولو چې غېرتی الله د قلم په محراب کښې د شاهانو او واکدارانو پت من سرونه د احترام په توګه ټیټوی. زما د فکر تسلسل د موټر د بریک په لګېدو مات شو.

په هوائی ډګر د کابل د ولایت ډېر ثقه ناک والی صاحب دین محمد او د افغانستان پخوانے صدر او اوسنی سینئر وزیر هدایت امین ارسلا سره ملاقات وشو. هغوئ ډالۍ هم راکړې او چې د پی ائی ا ے جهاز ته راوختو نو ډېر ستړی وو. خو د الوتکې نه مو د افغانستان د خوږو روڼو خوئیندو، کاڼو بوټو او غرونو ته په مینه مینه کتل. ان چې د خپل خوږ وطن د ګلونو ښار پېښور ته راورسېدو. د خټک صېب نه رارخصت شو. د ملګرو نه مو اجازت

واخست. د محترم راج ولی شاه خټک صیب نه راجدا شو. او شوکت علی شرار صیب شاه سعود ځان سره په ګاډی کښې کښېنوو. د منن[1]، اطهر علی، سعدیې، اشرف علی او زرقا بی بی نه مو اجازت واخست. او تېر ماسخوتن الله تعالیٰ ی خپل کور ته راورسولو. عروج[2] راته ډېره خوشحاله شوه.

www.khost-web.net

---

[1] زما ماشومان نمسی او د هغوی والدین.
[2] زما درې کلنه نمسۍ.

د پښتنو اجمل

زه نظر نظر ایمان ایمان عمل عمل یمه
زه ښکلا ښکلا اثر اثر غزل غزل یمه
زه د قام په مینه کښې بې مثله بې بدل یمه
زه په تورو شپو د لارې لیت یمه مشعل یمه
زه خو لارو ته لارښوونکے د منزل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
ستا په اننګو کښې خو زما د وینو رنګ دے
ما خو همېشه کړے په تاسو باندې ننګ دے
کله مې جانانه د ایشاره کړے ځنګ دے
ما خو دا سر ایښے په کچکول کښې د ملنګ دے
زه خو د پښتون د قافلې د لارې مَل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
زه د پښتنو د خوشحالۍ دپاره پایمه
زه د مېړنو د اباداۍ سندرې وایمه
زه د پښتونخوا ریښې ریښې لمنې ستایمه
زه دا پرګنې د ازادۍ منزل ته بیایمه
زه تورو تیارو کښې د غیرت د شمعې ځل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
زه د اُوړې تړې د زپلې یؤ اواز یمه

زه د انقلاب د نغمو ترنګ یمه شهباز یمه
زه په خپل اولس باندې قربان یمه جانباز یمه
زه د سربازانو شازلمو د فکر ناز یمه
زه خو همېشه روان د خپل رهبر په پَل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
زه د ظلم جبر په پنجره کښې چغېدلے یم
زه د قام په جنګ کښې په لمبو کښې سوزېدلے یم
زه په شړنګاشړنګ د زنځیرونو نازېدلے یم
زه په جېل خانو تعذیب خانو کښې لوغړېدلے یم
زه په کربلا کښې د یزید د لاسه دَل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
زه د پښتنو په سمه غر کښې پسرلے وینم
زه د پښتنوخوا په لر او بر کښې پسرلے وینم
زه په هر تندی په هر نظر کښې پسرلے وینم
زه په هر یؤ ګل په هر پرهر کښې پسرلے وینم
زه چې د خزان تودو بادونو له اجل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
زه د هر زلمی په زړه کښې څړیکه د الفت یمه
زه د هر پښتون په څُلۀ کښې چغه د غیرت یمه
زه د باچاخان په شان مجنون د محبت یمه
زه د ملنګانو درویشانو علامت یمه

زه د خوشحال خان او ایمل خان د پټکی وَل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
زه یم د پښتون په اتحاد او ورورولۍ مئین
زه د خپل وطن په سوکالۍ او ازادۍ مئین
زه یم په نړۍ کښې د قامونو په سیالۍ مئین
زه په ښاده ورځ د ګلالی د ګلالۍ مئین
زه په دشمنانو د پښتون باندې یرغل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
ما خپله ځوانی د خپله قامه لُوګے کړې ده
ما خپله ځوانی د ننګ و نامه لُوګے کړې ده
ما خپله ځوانی کله د جامه لُوګے کړې ده؟
ما خپله ځوانی د خپل مرامه لُوګے کړې ده
زه د خپل اولس د خپل وطن د مینې غل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
ما د یار د زلفو زولنو باندې زنګلی دی
ما د حق دپاره سرو لمبو ته رادانګلی دی
ما خو د قارون په خزانو پورې خندلی دی
ما خو د زړۀ غوښې په جانان باندې شیندلې دی
زه خو د هجران په غرغندو باندې جلبل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
زه خو به ترمرګه پښتنو سره پښتو کوم

زه خو به خبره د جرګو د مرکو کوم
زه به محبت په زړۀ، په سترګو، په لېمو کوم
زه به قربانی لکه حسین (ع) په وینو سرو کوم
زه خو د کروړ هسې سنګین یمه اتل یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه
تۀ خو لا وړوکے وې اسراره چې زه ځوان وومه
زه د هغه وخته لېونے د باچاخان وومه
زه د قام د مینې په الزام کښې بندیوان وومه
زه د محبت په تور د څټه اوېزان وومه
ځۀ چې راته وائې وایه زه هغه "پاګل" یمه
زه د پښتنو د مېړنو هغه اجمل یمه

(اسرار د طورو)

ګران مشر اسرارالرحمان اسرار د طورو د پښتو ادب او علم د دنیا اېژندلے پېژندلے نوم دے۔ اعلٰی تعلیم یافته دے او د مردان دطورو ددرنې علمی او په قام مئینې کورنی بیدارغړے دے۔په دین او پښتو ډیر پوخ مئین دے۔د یو تکړه لیکوال سره سره یو لطیف تقریر کوونکے هم دے۔دغه که د جومات ممبر وی او که د حجرې مئیلس، ادبی ستیج وی او که تعلیمی، د دوئ د خبرو د جادو او د دلیلونو د منطق نه ځان خلاصول ګران وی۔

ددې نه وړاندې ئې پنځه شپږ کتابونه چاپ دی۔

د"کابل سفر" ئې یو مهم ادبی زیار دے۔چې د یو تاریخی سیمینار او د افغانستان د یوې وونی د سفر روداد دے۔هیله ده چې لوستونکی به د خپلې نیکانې دا خوږه قیصه د خپل درونه مشر په خُله خوښه کړی۔

په درناوی

اباسین یوسفزے

چیئرمین پښتو څانګه اسلامیه کالج پیښور

نیټه:-۱۹مئی سنه ۲۰۰٦ء